

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr. a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada Lăberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înpoiază

Un număr costă 5 ceceri 7. e. sau 15 bani rom.

Crisa economică.

Osebit de miseriile politice, cauzate de guvernul păcătos, Ungaria mai suferă în prezent și de o mare criză economică. Grânele nu se caută; prețul scrisurilor de valoare scade, agio crește și pretutindeni în cele economice o nesigură sufoacăntă. Fostul ministru de agricultură s'a apucat de lucruri, pentru care nici vremea nu sosise și nici pricepere n'a avut; actualul ministru de agricultură se pricepe la cele economice tot atât de puțin, ca faurul la astronomic. Ministrul de finanțe, dela care mulți așteptau mult, s'a încurcat și el rău, așa că regularea valutei o s'ă rămână un plan... pe hârtie, fiindă nu o s'ă aibă.

Și nici că se poate altfel. În urma uneltirilor perverse, Jidani au ajuns să conducă întregul mers economic al țării. Ei au făcut ca hârtiile de valoare să fie scutite de dare; bancherii și marii industriași au ajuns o clasă privilegiată. Comercianților li-s'a dat camere și tribunale speciale, din care însă producătorii s'nt excluși. Peste tot: marele principiu de contribuție generală, este călcat, și după-cum recunosc însăși foile ungurești, în urma multelor angarale, lipsesc muncitorii, a căror chestie, ca și pe a naționalităților, guvernul vrea să o rezolve prin violență.

Cât de mult criza economică apasă asupra statului, se poate judeca și din faptul, că chiar o foaie guvernamentală, „Pesti Napló” dela 28 August, aduce un articol, în care după-ce se spune că printre Unguri socialistii sporesc enorm, deoarece și agricultorii se fac socialisti, serie:

„Conducerea instituțiilor noastre publice (economice) fiind în mâni străine, nemulțumirile au crescut în măsură mai mult ca în grijitoare”.

Ear' „Nemzeti Ujság” dela 29 August scrie:

„Liberalii exerciază cel mai mișelesc absolutism nu numai prin burocratismul ministerial, ci prin centralismul general, care pune mâna pe toate funcțiunile, monopolizează drum de fer, poșta, telegraf, consum, spirit, tutun și multe alte; răpește școlile, făcându-le de stat, ba chiar bisericile le ia în stăpânire, făcându-se patron ori supraveghietor al lor, ear' pe dntul si numește în funcțiune; însuși parlamentarismul e schimbat demult în absolutism, făcându-se alegeri de porunceală, cu candidații oficioși. Absolutism mai mare și mai rău n'a fost în țeară”.

Ear' toate aceste rele derivă dintr'unul singur: omnipotența ovrească. Fiind în continuă strîmtoare de bani, guvernul e silit să facă după a Jidanilor poruncă, și se știe, că în orice acțiune a lor, Jidani interesul material îl au în vedere. Acest interes cere, ca Jidani milionari să nu plătească nici ei mai multă dare militară și pentru drumuri de pildă, decât plătește cel mai sărac muncitor.

Cu un cuvânt nedreptăți și miserii economice, care la urma urmelor o s'aducă ruina completă a țării.

Unde se gândesc însă guvernării de azi să îndrepteze relele?

Hieronymi, ministrul de interne, în loc de a lecul ticăloșiile administrative, sporește gendarmii, cu ajutorul cărora s'ă astupe gura cetățenilor care cer dreptate. Wekerle în loc de a lucra pentru tămăduirea relelor economice-financiare, amenință naționalitățile. Ear' pe contele Festetic h'au luat în guvern numai pentru a-și asigura spriginul câtorva trântori de magnați și liberali, dar' în realitate îndatorați Jidanilor.

Eată cum se prezentă statul ungar în fața mileniului!...

Și Ungurii trag încă nădejde ca s'ă implinească și al doilea mileniu, ba s'ă l' s'ărbereze cu mai multă strălucire și glorie.

Ce capi!

L.

Uniunea bisericii răsăritene cu Roma. „Ung. Korr.” află, că Papa Leo XIII va convoca în carând în Vatican o conferență, la care vor fi invitați și arhiepiscopii și patriarhii din Orient. Conferența va dezbate modalitățile, prin care s'ar pută uni bisericile catolice sub pontificatul Papei. Papa va prezenta conferenței următoarele propuneri: El s'ă fie recunoscut de cap al bisericii, înlocuind admitere orientailor conservarea limbii, dogmelor (?) și a obiceiurilor bisericești. Cercurile din Vatican ar avă speranța că acțiunea aceasta, de mai demult preparată, va fi încoronată de succes. Noi nu prea găsim motive de a fi de părerea aceasta.

Liga și presa germană. „Deutsche Zeitung” din 30 August scrie un articol în contra lui „Pester Lloyd”, care atacase presa germană pentru spriginul ce-l oferă cauzei române. Ziarul acesta zice, că presa germană știe ce s'ă scoată din broșurile pentru și contra Românilor și — „tocmai din violența fără de măsură a presei maghiare, din urmărirea furioasă a scrierilor acestora prin

procurori, a văzut că lucrurile s'nt altfel decât ar trebui să fie și simțul de dreptate inherent Germanului îl îndeamnă să se spriginească o cauză dreaptă”. „Deutsche Zeitung” vorbește apoi de „viclenia și puterea brutală” cu care legile s'nt sucite ori evitate. Și continuă răspunzând la întrebarea lui „Lloyd” că ce ar zice presa germană dacă un Polon s'ar adresa regelui Prusiei zicându-i „rege al Poloniei”:

„Demnitatea de rege polon e demult moartă și gloria ei dispărută, și cel-ce s'ar duce la regele Prusiei ca la regele polon nu ar fi un trădător, ci nebun. Împăratul Austriei însă, la care Români apasați au îndrăsnit să se adreseze direct, nu-i o figură istorică și deputația românească din 1892 bine a făcut că s'a dus direct la Viena, ear' nu la Pesta, unde plebea maghiară ar fi primit-o cu petri. Una tot li-a succes, s'ă le dea domnilor maghiari privilegii să arete ce mare e libertatea cea vestită a Ungariei”.

Expunând apoi importanța cauzei noastre, „Deutsche Zeitung” mai zice:

„Fiecare politician ce cugetă practic trebuie să vadă, că raporturile ce domnesc azi în Ungaria nu s'nt potrivite să promoveze pacea și liniștea, ci trebuie să ducă de a dreptul la o disoluție. Dar' Germanul din Austria ca și cel din Germania este legat cu Ungaria prin interese politice și de altfel și urmările rele ale politicii maghiare deraiate trebuie s'ă lovească și pe el. Și-i nefindolnic, că chestia română din Ungaria și Ardeal de azi intră și în politica Peninsulei-Balcane, fără ca în Ardeal să fie tendențe daco-romane, care nici nu s'nt”.

„Panslavismlu Slovaciilor”.

Ungurii au strigat deja, că în curând vor avă și o „chestie slovacă”. Întemplierile tumultuoase din conventul cisdanubian li-a întemeiat și mai bine temerea de rodul politice lor.

Va fi deci!

„Allgemeine Zeitung” din München publică în numărul seu dela 29 August 1894 în fruntea sa, un mare articol, care se ocupă cu Slovaci. Articolul acesta face un bun serviciu cauzei naționalităților și pentru aceea îl dăm și noi pe scurt.

Articolul atrage mai întâiu atențiunea asupra puținii credințe, ce o merită presa maghiară din Pesta, care este totdeauna tendențioasă și servește la justificarea oprimării guvernului. Se povestesc apoi acte de oprimare ca desființarea Maticiei la 1876, desființarea gimnasilor slovace violându-se constituția bisericii lor etc.

Este firesc, că pentru acoperirea acestor fapte trebuia să se inventeze o minciună și s'a găsit panslavismlu.

„Panslavismlu între Slovaci din Ungaria de sus este în realitate o invenție a unor parveniți maghiari sau maghiarisați, care se folosesc, ca agitatori iscusii de acest mijloc pentru a-și promova propriile interese”. Béla Grünwald a fost cel mai nenorocit agitator în acest sens. De altfel-pira este veche; discuția dintre Thun și Pulzky la 1844 se ocupă și ea cu acest pretext de asuprii. Dar' până acum n'a dovedit încă nimeni, care-i esența acestui panslavismlu.

Articolul arată apoi cât de departe stau Slovaci de Rusia, ce puțin momente s'ar pută inventa ca temeiul acuzei și ce multe se găsesc ca contra-probă. „Și de aceea naționalitățile din Ungaria s'nt cu mult mai apropiate cu toată divergența de limbă, decât Slavii de aici de Rusia ori alt neam slav din afară de Ungaria”.

După-ce se expune apoi cum Slovaci în la individualitatea lor și se opun maghiarizării, se zice: „Așadar' iubirea, aderența și cultivarea limbii materne slovace este nota caracteristică a „panslavismlu” lor”.

Articolul are sfârșitul următor: „O politică înțeleaptă, prevăzătoare ar fi recunoscut deci demult, că cele 2 milioane de Slovaci pot fi cei mai siguri cetățeni ai patriei, dacă s'nt puși în serviciul statului cu firea lor națională. În loc de a trezi prin tendențe nerodnice și irititoare de desnaționalizare reacțiunea națională în poporul blând al Slovacilor și în loc de a crea vetre de agitație, problema unei politici creatoare ar fi fost să înalțe cultura acestui popor prin limba sa maternă și a-i îmbunătăți starea materială, care prin aceasta ar fi prevenit și emigrațiile recente. Durere, o astfel de politică nu s'a făcut”.

Ungurii nu vor fi încântați și vor căuta de sigur să exploateze din cele 5 mari coloane un singur și, acela în care se conține ca s'nt câțiva „singuratici” Slovaci, care gândesc simpatie la Rusia. Dar' ei întăresc prin siguranța lor adevărul, că panslavismlu poporului slovac nu există. Ear' acesta este persecutat. Persecuția e adusă la cunoștința lumii cu bune informații.

Procesul Memorandului.

(Sentența tribunalului. — Recursul de nulitate. — Sentența Curiei.)

II.

Recursul de nulitate.

(Urmare.)

O traducere, în contra căreia nu numai acușatii, acum lipsii deja de apărători ci și acusatul public a făcut protest, fără - ca să se fi constat traducerea autentică și de un sens a cuvântului „injust”.

Cu ocaziunea aceasta fiind provocat și celalalt talmaci, ca s'ă redee în românește cuvântul „meltányalan” (injust), dacă acestuia nu cuvântul injust îi corespunde, ceea-ce făcându-se el traduce cu cuvântul „necuviniță”, care în ungurește înseamnă „illetlenség” (necuviniță).

„Necuviniță” ca concept (noțiune) social înaintea talmaciului este egal cu conceptul juridic al lui „injust”, pentru care desmițându-se traducerea numai decât, atât din partea colegului seu talmaci, cât și din partea tribunalului și a acușatorilor, a declarat că altcum nu poate să traducă, arătând astfel o neorientare elementară nu numai în conceptele fundamentale române, dar' chiar și în cele maghiare, într'un atare proces politic, substratul căruia îl formează concepte juridice abstracte.

Și acesta e un motiv de nulitate în contra întregii proceduri și încă cu atât mai evident, cu cât întreaga acușă și actul de acușă în analiza ultimă numai pe acele expresiuni ale „Memorandului” se razimă, în care se afirmă, că murticula „uniunii” este injustă, ceea-ce actul de acușă, pe baza primei traduceri o numește de „ilegalitate” și pe urmă pe a unei a treia de „injustă”, care concepte din punct de vedere a punibilității stau într'un contract decizător pentru întreaga afacere.

Toate traducerile de atari, care s'au ivit în decursul pertractării finale și s'au pretins să fie considerate, constituiesc cauză de nulitate și astfel după observarea, că s'au constat contradicții esențiale de sens și concept între prima traducere autentică și între a doua, mai apoi și între a treia a pasagelor încriminate, vrem să o ilustrăm numai cu câteva exemple.

„Mereu” (folyton) s'a tradus cu cuvântul „lassan” („inert”), precum și o mulțime de atari impunități în traducere au involvat, ca presidentul s'ă provoace pe apărători și pe acușatii ca să facă îndreptarea, care procedura constituie motiv de nulitate cu atât mai virtos, cu cât: a) acușatii și apărătorii nu numai la îndreptarea talmacilor, dar' nici la apărarea în contra acuzei nu s'nt chemați, b) fiind între apărători și acușatii indivizi cu totul necunosători ai limbii maghiare, munca îndreptării și a controlului a fost imposibilă și c) presidentul a denegat dorința apărării (prezentată de Dr. Frâncu), ca pentru salvarea și numai în parte a mersului ideilor și a efectului, să se conecadă acușatorilor hotărârea terminului traducerii și dreptul de a hotărâ terminul traducerii presidentului, care avea o cunoștință limbistică defectuoasă, și-l-a rezervat șieși.

Ca ilustrație a „iscușinții” talmaciului servească următoarele:

Când era vorba de îndrumarea, ce președintelui îi compete pe baza dreptului disciplinar, talmaciul în locul cuvântului „îndru-

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Amintiri istorice

de

Nicolae Kretzulescu.

(Dela București la Cernăuți. — Teodor Diamandi — O pensiune. — Poloni.)

Di Kretzulescu publică în „Ateneul Român” o serie de amintiri, dintre care reproducem și noi câteva pagine de interes:

Deși holera în țeară dispăruse cu desăvârșire de doi-trei ani, carantina pe lungul frontierei noastre cu Transilvania și Banatul nu se desființase; ea era atribuită situației politice la noi, situație, pe care Austria nu o putea vedea cu ochi buni.

Ori-cum s'ă fie, eu gata a pleca la Paris, spre a evita să stau închis 8—10 zile în chilile carantinești, am apucat prin Moldova și cu greutate drumurilor noastre de pe atunci, cu formalitățile la frontiera Focșani — aici între noi și frații noștri de peste Milcov era o frontieră — precum și cu formalitățile polițenești la Iași, n'am ajuns la Cernăuți în Bucovina decât a cincia zi, sdruncinat și obosit atât de căruța fără arcuri cu un așternut de paie înăuntru, ce ținea loc de scaun și de pernă, cu care pleasem din București, precum și de căruciorul de poște, în care am ajuns la frontiera Bucovinei, fiindcă căruța mi-se rupsesse și două poște dincolo de Iași.

Dacă căruța cu covetir la care se punea șese sau opt cai de poște, prăpădiți de nemăncare și înhâmați cu frânghii trodade în toate părțile, este cunoscută generațiilor actuale, căci o pot vedea în piața Sf. Vineri, cu deosebire că căruța de astăzi are un fel de arcuri și este mai civilisată, căruciorul de poște, la care nu se înhăma mai puțin de 4 cai, dar', ce e drept, mergea ca fulgerul, câteodată pe trei roate, rămânând câte una pe drum, a dispărut de vre-o 30—35 ani, de când diligențele, ce se înființaseră în principalele direcțiuni ale țării au fost susținute de purta gentele cu corespondența în țeară, purtată până atunci de curierii poștali în acele cărucioare fără șini și fără un cuișor de fer; ca s'ă-și închipuească cineva căruciorul de poște de pe acele vremuri, nu are decât să-și arunce ochii pe cărucioarele, în care precepții vând pe ulițele Bucureștilor zarzavaturii sau fructe.

Dela București la Iași avusesem ca tovarăș de drum pe un tânăr compatriot Tudorache Diamandi, care studiase la Paris — trimis și întreținut de o rudă a lui cu avere — și se ducea la Iași în speranța de a contracta o căsătorie bogată, dar' care nu i-a reușit. Înzestrat cu o inteligență deosebită, prin studiile economice ce făcuse la Paris, ar fi putut fi de mare folos patriei lui, mai cu seamă pe atunci, când oamenii învățați erau foarte rari, dar' devenind fanatic cu sistemul falansteric al lui Fourier, n'a putut fi folositor nici țării, nici lui.

La întoarcerea sa din Paris neaspirând decât la întocmirea de falanster, propoveduia furierismul cu tot focul de care era înșufat; s'a adresat la generalul Kisselef și la ministrul, care toți cântară a-l face să lase utopiile lui și-i oferiau posturi, în care ar fi putut să pună în serviciul țării capacitatea și cunoștințele sale. El însă cu nici un chip nu consimțea să renunțe la ideile lui și sfârși prin a înocina un tânăr proprietar din Ploiești, Manolache Balăceanu, care întreprinsese la moșia lui Scăieni, situată din sus de Bucov, întocmirea unui falanster sub direcțiunea lui Diamandi. Resultatul fu risipa unei sume însemnate din partea proprietarului Balăceanu, ear' din partea lui Diamandi ideea fixă, că ne-reușita întreprinderii nu putea fi atribuită decât ignoranței și puținii pricepere a oamenilor.

În cele din urmă bietul Diamandi desilusionat și descurajiat se retrase la Cămpina, unde unchiul meu Iancu Cămpianu îi dete asil; nu trecu mult și muri acolo aproape în miserie, regretat de aceia, care avuseră ocaziunea a apreați inteligența și cunoștințele lui economice.

Rămânând dar' numai Români în pensiu din rue St.-Hyacinthe, ziua fiecare din noi mergea la studiile sale, ear' după masă seara ne coboram în grădinița casei și o oră-două până a nu ne retrage fiecare în camera sa și a ne pune la studiile noastre, ne întrețineam asupra nenorocitei situații a țării, asupra datoriei ce ne era nouă impusă odată ce ne

vom întoarce în căminurile noastre. Totodată politica generală a Europei nu ne preocupă mai puțin și găsim minute spre a citi gazetele și a ne ține în curentul evenimentelor. Principalele noastre fiind pe atuncia mai puțin cunoscute decât țările cele mai depărtate, căutam cu toții a întreține adese-ori presa franceză despre dntsele și a atrage atențiunea câtorva oameni politici asupra primejdiilor ce le amenințau.

Dacă convorbirile despre țeară erau liniștite, căci în ceea ce privia prezentul și viitorul ei, nu putea fi deosebire în vederile noastre, când veniam însă a vorbi despre opiniile politice, nu ne prea puteam învoi și discuțiunile aprinzându-se, deveniau câteodată cam violente, căci alături cu mai toți dintre noi, care aveam idei liberale democratice, erau doi-trei cu idei de tot retrograde și mai cu seamă Anagnosti, tânăr foarte inteligent și foarte aplicat la studiile sale de drept. Nu pot uita o discuțiune asupra principiului egalității: Anagnosti susținea cu multă căldură deosebirea ce trebuie să existe între aristocrat și între burghez, fie el cât de cult și cât de onest; în apărarea discuțiunii Iancu Filipescu, Vulpaki, îl apostrofa zicându-i: „dacă d-ta faci această distincțiune, din parte-mi pretind, ca de azi înainte să fie distincțiune și între noi amândoi”, această apostrofă răni atât de adânc amorul propriu al tinerului, încât se retrase din cercul nostru, n'a întărit însă în urmă a relua cu noi relațiile amicale ce ne legau pe toți.

Celalalt compatriot imbrăștiț în Paris nu veniam mai puțin să ne vadă din când în când, unii dintr'înșii însă cu gândul mai mult la distracțiile din grădinițele publice nu găsiu se vede destulă plăcere în societatea noastră.

* * *

În acea epocă se afla în Paris o mulțime de Polonezi, care în urma înfrângerii revoluțiunii dela 1830—31 emigraseră în Franța.

Cunoașteam mai mulți dintre ei, care veniau să ne vadă în rue St. Hyacinthe: Contele Zamoiski, om foarte distins prin cunoștințele sale variate și prin caracterul seu. Nepot al prințului Czartorisky, el fusese șef de stat-major în armata poloneză; păstrând și mai târziu relațiile mele cu dntsul, am avut plăcerea a-l vedea la 1855—56 în timpul războiului Crimeei, la Constantinopol, unde mă dusesem și eu, și în urmă la București, unde a petrecut mai mult timp. Tchaicowsky, bărbat de o inteligență rară și de un caracter cavaleresc; în Paris devenise unul din cei mai însemnați redactori ai ziarului „Le Siècle”, și totdeodată scria romanțuri de vitejie. La declarația războiului în contra Rusiei, el s'a dus la Constantinopol și sub numele de Sadyk-Pacha a luat parte la războiul din Crimeea în capul legiunii poloneze; mai mulți Români au combătut alături cu dntsul, colonelul Obedeanu, Pantazi Ghika și frate-meu Mitică Crețulescu.

Am mai cunoscut pe savantul istoric Lelewel, presidentul comitetului emigrațiunii

mare", folosește s u d a l m ă (Injurătură). Prin urmare a amenințat pe acușati cu injurătură.

Dreptul de dispunere al guvernului 'la exprimată cu cuvintele: „dreptul de aretude al guvernului“, care cuvânt „aretude“ nu este cuvânt românesc.

Cuvântul „accipiare“ îl exprimă cu „luare în sus“.

Ambii talmaci au exprimat cuvintele esențiale de deosebite „comitet“ și „conferență“, cu totul greșit, prin cuvintele: „ședință“, „comisiune“ și „conferență“, ceea ce a prezentat activitatea acușăților în mod necorespunzător și s'a manifestat chiar și în întrebările juraților.

Cuvântul „participare“ foarte adese 'la exprimată cu „hoszágárság“ (concurs), ceea ce exprimă cu totul altceva și nu corespond adevăratului sens al termenului românesc, care înseamnă „résvétel“ (participare).

În genere, dispozițiunile și expresiunile prezidentului, conducătorul pertractării, au fost talmăcite într'un așa limbaj românesc, din care acușății necunosători de limba maghiară n'au putut să înțeleagă nimic.

Așa s'a putut întâmpla apoi în urma oboselii talmacilor și a impăcienței tribunului, că observările prezidentului și ale acușătorului public (procurorul) și la obiecțiunile acușăților, prezidentul s'a folosit simplamente de scusa, că „esența“ e exprimată, cu toate-că tocmai aceasta lipsia din talmăcire. Ba chiar în această cauză în decursul pertractării a rămas fără talmăcire o mare parte din comunicatele acușei, atât în părțile esențiale, cât și în cele neesențiale.

Este evident, că în fața mulțimii celei mari a motivelor de nulitate, nu se mai poate discuta asupra posibilității apărării și astfel procedura întregă, verdictul juraților basat pe talmăcire și sentența tribunalului este de a se nulifica și anume cu atât mai virtos, că talmăcirea actului de acușă în românește nu s'a dispus, ba în contra dorinței acușăților, fără ori-ce basă legală, a fost respinsă de către primul for judecătoresc

(Va urma)

Spicuri din foile maghiare.

Rar ni-se dă ocazia să înregistram acte de gențieță din partea colegilor nostri maghiari.

Azi avem această bucurie.

Astfel „Nemzeti Ujság“ cu data de 30 August sub titlul „Dintre culise“ aduce un articol, în care între altele zice:

„Foia septemănală intitulată „Foia Poporului“ din Sibiu n'a fost împărțită până acum de atenția cuvenită. Ca dușmană a statului ungar, această foie este mai periculoasă decât soața sa „Tribuna“, scrisă pentru clasa cultă“.

După-ce arată chipul cum scrie „Foia Poporului“, zice că de aci încolo procurorul s'-'i facă procese mai dese.

Buni colegi, n'avem ce zice!

Sub titlul „Antropologii valahii“, foile din Budapesta publică următoarele:

„Mai mulți Valahi și-au dat titlul de „antropologi“. Constituții în comisie de asențare română ei cutrieră satele și înscriu pe bărbații capabili de a purta arme. În țeară se vorbește demult despre astfel de asențare, prin care Valahii adună oameni ca să se răscolească contra Ungariei. Din Covasinț, poloneze, dar care în urma scrierilor sale politice în contra Rusiei a fost silit de guvernul francez să plece din Paris și s'a retras la Bruxelles, unde împreună cu Ioan Ghika 'lam mai văzut la 1837 în timpul vacanțelor noastre școlare.

Personajul cel mai însemnat al emigrațiunii poloneze era prințul Adam Czartorisky, care fusese unul din favoriții împăratului Alexandru I. și ministrul sau la afacerile străine. Czartorisky la izbucnirea revoluției fu numit president al guvernului provisor. În Paris ca emigrat se bucura de stima și venerațiunea tuturor, la seratele ce da în vestitul hotel Lambert, devenit proprietatea sa, se întâlneau cei mai eminenți bărbați politici și mai toți diplomați; eram și noi învitați la acele serate și Czartorisky ne primia cu multă afabilitate.

Nenorocita situație în care se găseau emigrații polonezi în urma înfrângerii revoluției cu toate eroicele lor sfurtări, ne atrăsese simpatia noastră pentru dînșii; ele deveneau și mai vii când știrile ce primiam din Iași și București ne arătau tendințele consilierilor ruși de a se amesteca în afacerile țării din ce în ce mai mult și ne făceau să ne îngrijim de ce ne poate aștepta și pe noi; fără însă a primi să înțrăm în comitetele și întrunirile lor, relațiile noastre erau cu totul amicale.

Leurdeni, 1894.

comitatul Aradului, se scrie, că un astfel de comisar, tânăr teolog de altfel, umblă din sat în sat să răscolească poporul“.

Ne așteptăm, ca mâne foile ungurești să ne spună câți Unguri au omort Românii răsculați.

Plecarea dlui Mihali la temniță.

Dej, 28 August 1894.

„Numai temniți ni-au zidit,

„Numai lanțuri ni-au gătit,

„Numai cuie-au făurit“... răsună

vocea poetului nostru în toate părțile românismului, ce zace sub urgia stăpânirii maghiare, și zărind se deschid porțile grele de zăvoare ale temnițelor ungurești, pentru-ca să primească în ele ce are neamul românesc mai scump, pe adevărații sei reprezentanți și apărători ai intereselelor sale. Comitetul național osândit la Cluj a impopulat temnițele dela Seghedin și Vaț, astăzi locuri de peregrinare ale noastre.

Dl Dr. Teodor Mihali, după-cum e cunoscut, a rămas cel din urmă întru a gusta aerul temniței, pe lângă cauțiune de 4000 fl. a obținut prelungirea termenului de a-'și începe osânda. În fine a expirat și acest timp, și astăzi cu trenul de 4 ore 50 min. d. a. a plecat și d-sa de bunăvoie împreună cu stimabila familie pe drumul Vațului. Prelungirea timpului de începerea osândei a fost la 1 Septembrie și d-sa a plecat din Dej cu trei zile mai înainte, pentru-ca să aibă timp a-'și așeza familia în exil.

Exceptional, d-sa nu a fost prins de gendarmi de acasă, și astfel condus, ci a plecat singur, neconturbat de ale lor baionete. Nu știu dacă nu-'i vor face această onoare pe drum, sau poate din Cluj, unde va merge la procuror și ti va da de știre, că a plecat, și dacă cumva e dispus să i-se îngrijească de apărare.

Astăzi încă înainte de a sosi trenul de către Bistrița, gara din Dej era înțesată de o lume aproape numai românească. Țerănimea și inteligența din Dej și giur a grăbit să mai vadă odată pe osândit, s'-'i stringă mâna înainte de a pleca și a intra în întunerecul temniței. Încă ieri, sârbătoarea Sîntei Marii, o mulțime de țerani din împregiurime au venit la dl Mihali acasă, și unii cu ochii scâldați în lacrimi îi doriau paciență ca să poată suferi osânda de doi ani și jumătate și să spună multă voce bună din parte-le la colegii sei din Vaț. Inima poporului totdeauna bate pentru conducătorii sei.

Tot ce are Dej și împregiurimea sănătoș și cu inimă românească a fost astăzi la plecarea dlui Mihali. Cete mândre de Români: „bărbați, femei, juni tineri“ erau de față. Doamnele și domnișoarele, mamele de astăzi și viitoarele Române, nu 'și-au pregetat de a însoți până la gară pe fiul și Românul vrednic.

Clopoțelul sunase de două ori, cei-ce aveau să plece își ocupară loc. O mulțime de domni și doamne din societatea românească au însoțit pe osândit până la Cluj. Cu toții ocupau un vagon, cu coroane frumoase de flori în mâni, așteptau să plece. Toți cei de față grăbiau să-și iee adio dela dl și d-na Mihali și să le dorească deplină sănătate.

Cei doi gendarmi, de față la gară, provoacă pe cei de jos să se depărteze, trenul încetșor se pune în mișcare, un înăbușit strigăt de „Să trăească“ răsună din pieptul celor te față, palăriile fălăesc în aer, și trenul se depărtează, ducând la Golgotha românismului, pe unul dintre vrednicii sei și reprezentanți. La temniță!!! Din temniță isvorit-va libertatea noastră.

Dl Mihali stă până mâne seară în Cluj, de unde va pleca deadreptul la Vaț. V.

Năcazul „patrioților“.

„Patrioții“, arpadini și perciunați, sînt supărați foc pentru colecta ce se face întru ridicarea unui monument lui Avram Iancu.

Sînt atât de scoși din fire, încât scriu cu o îngâmfare de nebuni. Astfel „Pesti Napló“ și „Erdélyi Hiradó“ dela 29 August scriu:

„La urma urmelor nici n'ar fi permis ca numele lui Avram Iancu să fie pomenit în aceiași zi cu a lui Kossuth. Ear' când facem cunoscut această tragere de șac a Valahilor (de a colecta pentru Iancu în același timp când Ungurii adună pentru statua lui Kossuth. Red. „Tribunei“), vrem să arătăm numai cât sînt ei de îndrăznești când pun pe aceeași nivel pe un nebul înșelat de camarila austriacă cu sfântul nostru politic, pe care 'la admirat o lume întreagă“.

De sigur, trebuie să fi ziarist maghiaro-ovreu, ca să fi atât de imperținent și de prost: să insulte pe eroii altor națiuni, ear' despre Kossuth să zică că a fost un sfânt — politic.

Ziarul din metropola Kultur-egy-let-ului mai spune și alte infamii; că

Iancu a fost un asasin, și că la sfrșitul vieții sale a trăit prin casele neameșilor... unguri.

Insultelor, minciunilor și infamiilor de felul acesta, cel mai bun răspuns ar fi o corecțiune, aplicată pe obraji cu pielea groasă a mazăgăitorilor de hârtie ovreio-maghiari.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Seliște, 16/28 August.

Aseară s'a ținut în sala școlii din Seliște producțiunea teatrală anunțată și în „Tribuna“ pentru ajutorarea studenților lipsiți de mijloace.

Nobil scop! Frumos program! Public numeros! Grațioși artiști!

Nobil scop! Nici că poate fi alt scop mai nobil ca acesta, a ajuta materialicește cultura. Frumos de tot, când poporul român caută a ajuta puterile tinere întru dezvoltarea lor, prin aceasta se mărește lagărul de rezistență contra asupritorilor.

Frumos program!! „Doina“ lui Eminescu. Ceva mai răsănit și național nici nu poate fi. Acea dulce referire la tot ce are Românul mai drag „Codrul și Poenile“.

„O cerșitoare nobilă“, de Alexandru. Auziți cât de departe ajunse iubirea de gintă!

Un Român se înrolează în armata franceză a lupta contra Germanilor! Mai poate cineva contesta dorința acestor civi de a lupta lângă frații lor de sânge Francezi?

Aceasta e suprema înclinație către ginta latină și bine a zis fabulistul:

„Sângele apă nu se face“.

Chiar Românele inspirate de același sentiment de neam colectează întru ajutorul răniților frați de sânge.

O damă nobilă și generoasă cerșește pentru răniții francezi.

Satira a III. de Eminescu. Toți cunoaștem talentul marelui poet, și e inutil a-'i mai aduce elogiuri, care nici-odată nu se pot ridica la culmea pe care ar trebui ridicat acest poet.

Cunoaștem toți cuprinsul acestei satire; Spuneți-mi, nu se reflectează atât de frumos asupra țării și stării noastre actuale?

Ce mult și bine.

Public numeros. Elita întreagă a Seliște și giur precum și câțiva oaspeți din București, între alții dnii locotenent de geniu Branduș, familia I Beju, Ghibu și alții.

Grațioși artiști! Din instinct nobil se naște un scop nobil! Bine s'au studiat rolurile, cu atât mai bine, cu cât ele nu s'au studiat în scop material și personal.

Dacă cineva n'ar cunoaște pe doamna M. Roman, ar crede că a fost angajată o putere din cele dintâiu de pe scene mari. D-sa a jucat în rolul „Nobilei cerșitoare“. Debutul 'i-a fost artistic.

Scena în care apare o face foarte grațioasă și măreață.

Domni studenți Stefla, Beju, Banciu și Hociotă au fost foarte buni, dacă ar fi diletat în vre-un cerc unde nu sînt cunoscuți, ar pute trece cu drept între cei mai buni elevi de Conservator — pentru-că toți numai în numele scopului pentru care au fost chemați a delecta publicul și-au studiat rolurile atât de bine, încât merită elogiurile noastre.

La orele 11 $\frac{1}{2}$, se începe dansul care a continuat până târziu, s'au dansat foarte animat și cum nu s'ar dansa cu astfel de frumșețe, care în loc să obosească mai mult se animează.

Duc cu mine un frumos suvenir și voi spun fraților din România liberă, că dacă voesc a cunoaște pe Români, să vină la Seliște să vadă că Românul dă totul pentru națiune.

Gyps Gruian.

Cuvânt de deschidere

rostit cu ocaziunea adunării generale iubilare a „Reuniunii învățătorilor români selageni“, ținută în comuna Unimăt la 16 Iulie st. n. 1894 prin Olimpiu Barboloviciu, vicarul Silvaniei și președintele reuniunii.

Onorată adunare!

Un călător, care în călătoria sa întreprinsă pentru ajungerea unui scop a atins o culme mai înaltă, se oprește și face o revizuire peste calea parcursă și văzând, că cu ajutorul harului ceresc câte pecece a învins și cu câte greutateți s'a luptat, conștepe un nou indemn sufletesc spre continuarea călătoriei sale. Dacă viața unui individ se poate asemăna cu călătoria pe acest pământ: cu cât mai virtos viața unei națiuni sau reuniuni statorite din mai mulți indivizi pătrunși de sublimitatea misiunii lor și momentuositatea scopului care îl urmăresc — se poate numi călătoria grea și cu multe obstacule împre-

nate. Dacă este vr'o însoțire, care se lucre pentru ajungerea unui scop sublim: atunci una dintre acele e „Reuniunea învățătorilor români selageni“, a cărei sublimă misiune este a crește prin școală familiei părintii, națiunei fi, patriei civi, bisericii credincioși creștini și societății omenescii membri. Punctele culminatoare în călătoria indivizilor reuniunilor și societăților sînt perioadele și zilele aniversării a unui ciclu de ani a misiunii îndeplinite întru dezvoltarea activității asigurătoare de reușirea scopului prefipt, care ani sau zile le distinge societatea omenescă cu numele sârbătoresc de „zi iubilare“ sau „an iubilar“. Anul sârbătoresc iubilar al 25-lea dela întemeierea sa îl împlinește „reuniunea învățătorilor români selageni“ în anul present și deoarece-ce la această adunare generală anuală a reuniunii ni-s'a dat ocaziune plăcută a fi de față nu numai toți membrii uniți prin legătura culturii, ci și preavenerații factorii din clerul român grcat., care conduc destinele reuniunii către scopul cel măref, venerata inteligență română și poporul înșetat de cultură poporală națională: am aflat corșpuzător zilei de azi, că din florile neveștejtoare ale simțimintelor inimilor noastre se împletim o cunună și se înfrunșeăm cu aceea templele venerande a reuniunii noastre.

În călătoria Reuniunii noastre se ne oprim pe colina iubilară a activității ei de 25 ani pe terenul culturii poporale din Silvania și se reprimvăm peste trecutul ei.

În bilanța judecării noastre aprețitoare se punem nu numai activitatea și rezultatele Reuniunii, ci și împregiurările, între care și-a desvoltat ea viața și activitatea din fașe până ziua de astăzi. Zic din fașe, pentru a precum omul până-ce e în etatea prunciei și a juneței își desvoltă puterile sale spirituale și fizice spre dezvoltarea sa internă proprie fără de a pute presta serviciu familiei și societății omenesci: așa și corporațiunile morale încă își au etatea puerilă și a juneței, când puterea lor vitală se oprește într'însele spre dezvoltarea organismului lor, și numai după aceea sacrifică puterile lor spirituale și fizice realizării scopului prefipt, dacă corpul lor moral se află în stare de a exercia activitate promiștoare de rezultate, care asigurează ajungerea scopului salutar.

Frumosu ciclu 25 ani și în viața oricărui individ sigur, dar' cu cât mai măref în viața unei corporațiuni morale-culturale, constituite din medulări unite în cugete, simțiri și fapte. Dacă vom a da o judecată nepărtinitoare despre trecutul de 25 ani ai Reuniunii noastre, trebuie să punem în bilanța aprețirii noastre fapta completă, că există Reuniunea noastră, această existență a ei pune în vibrare coardele cele mai simțitoare ale inimilor noastre spre a răsuna concertul iubilar de mulțumită Dumnezeului părintilor nostri, că s'a îndurat a vărsa harul seu ceresc peste această instituțiune, a cărei misiune este, a polei prin cultură poporală chipul lui Dumnezeu și a desvolta în om miniatura perfecțiunilor divine.

Zic documentul cel mai nerăsturnabil despre puterea vitală a reuniunii noastre și despre activitatea ei, este stăruirea ei de 25 ani. Pentru-că precum pruncii, cărora le lipsește în organismul fizic puterea vitală, mor de curând, până la 5 ani; așa și instituțiunile omenesci, cărora le lipsește spiritul vitalității și al trăinicieii dator de viață și desvoltare, dispar îndată după naștere. Mai încolo se tragem socoteala cu împregiurările, între care s'a născut și desvoltat reuniunea noastră, pentru-că nimenea, cine petrece cu atențiune viața instituțiunilor formate din sinul societății omenesci, aibă aceeași ori-cine misiune, și cuprinse în cadrul statului, nu va cuteza a nega, că constelațiunile sociale și politice exerciază influență decizitoare asupra desvoltării instituțiunilor și de o parte dela aceea atrină rezultatul activității lor. Că în ce mod au influențat constelațiunile sociale și politice în cei 25 ani asupra cauzei noastre școlare, prin urmare asupra reuniunii noastre, cade afară de cadrul cuvântării mele.

(Va urma)

CRONICĂ

Visite condamnătorii nostri. Peste câteva zile mai puțin studenți și ziaristi de aici, — scrie „Naționalul“, — vor merge la Vaț și Seghedin, pentru a visita pe membrii comitetului național român de peste munți.

Afacerea universitarilor români din Cluj. Cercetarea disciplinară în contra tinerilor universitari români e sosită prin rescript ministerial, care are să fie citit din partea rectorului — în primele zile ale lunii Septembrie — fiind de față cei 42, în corpore, după care vor fi restituiți în toate drepturile de civi universitari avute până acum.

Pentru Ligă. „Voinea Națională“ scrie: În seara de 26 Iulie societatea d-șoarelor române a dat un bal la Câmpulung în profitul Ligii culturale. Produsul brut a fost de 834 lei, din care scăzându-se 122 lei 75 bani, a

rămas un profit net de 711 lei și 25 bani. Tot la acest bal s'a pus la loterie, distribuindu-se biletele de d-șoara Lia Stolojan, membră a societății, un vas de argint oferit de dl deputat Cuza. S'a realizat pentru societate suma de 100 lei. Organizarea și reușita balului se datorește în cea mai mare parte d-șoarei S. D. Bilcescu.

Amicii Maghiarilor sporesc. În zilele trecute un tânăr conte dela universitatea din Neapole a cercetat pe tânărul Epaminonda Lucaci în numele mai multor colegi ai sei și a luat informații despre România subjugată din Transilvania. Aceste informații vor servi de material pentru o conferență ce se va ține apoi în Neapoli.

Bănățenii la expoziția din București. Aflăm din „Naționalul“, că și Români bănățeni vor participa la expoziția cooperătorilor din București. Până acum numai de o firmă avem cunoștință, sperăm însă că vor urma și alții. Precum ni-se anunță, adecă marea firmă „Teodor Câmpian și Pavel Smeu“, mari comercianți de rachii bănățene de prune în Prigor, vor ridica un pavilion minunat la expoziția cooperătorilor. Bucureștenii sînt foarte mândri de acest pavilion.

Congresul interparlamentar de pace, după-cum anunță o depeșă din Haaga s'a deschis în 29 August în prezența celor 300 de participanți. Cuvântul de deschidere 'la rostit deputatul belgian dl Houzeau, accentuând simpatia regelui Leopold față cu congresul de pace. Deputatul Houzeau a spus, că nici chiar războaie care de altfel au fost îndreptățite nu au adus nici un folos civilizațiunii. După aceea a predat o monedă, numită „moneda de pace“, doamnei baronesse Berta Suttner ca distincție pentru meritele câștigate în interesul păcii. D-na Suttner a fost apoi aleasă și în presidul congresului.

Distincție. Dl Gr. Tocilescu, senator, și N. C. Aslan, deputat au fost decorați cu ordinul Francisc Iosif în gradul de mare oficer. Această distincție a fost acordată d-lor Tocilescu și Aslan cu ocazia încheierii convenției comerciale între România și Austro-Ungaria.

Petrecere în Gherla. Cu multă bucurie vē aduc la cunoștință, că în 27 August în Gherla s'a arangiat a treia petrecere românească în anul acesta. Petrecere curat românească în întregul seu. A fost bine corectată, și a avut o splendidă reușită. Animația a fost la culme. Jocurile precumpănitoare au fost Romana, Ardeleana, Someșana și Sârba, care au fost jucate de peste 40 de părechi. Dintre distinele și frumoasele noastre dame, care au participat la petrecere amintim pe doamnele: Stefia, Lemenyi, Hossu, din Gherla, din giur pe d-na Dragoș și Oncu din Iclod, d-na Muntean din Dej, d-na Susana Moldovan, din Catina, doamnele Mureșanu și Tincu din Valea-Groșilor și Ghirolto, apoi pe d-șoarele Elena, Ana și Polizenia Munteanu, Leontina Bene, Irina Moldovan, Sabina Boer, Elena Petricu, Eugenia Cheresteș, Ana Lemenyi etc. Eată și lista acelor domni, care au binevoit a suprasolvi: Dr. Ioan Sabo, episcop 5 fl., Alexandru Dragoș 3 fl., Aug Munteanu, adv. 2 fl., Susana Moldovan 1 fl. 50 cr., Alexandru Lemenyi, protopop 1 fl., Iosif Oncu, preot 1 fl., Ioan Hossu, profesor 1 fl., I. Cheresteș, adv. 1 fl., Aug. Lemenyi, preot, Pavel Sălvan, preot, Andrea Olteanu, N. Zotti, arhitect câte 50 cr. Suprasolvenții primească mulțumitele noastre cele mai sincere pentru ofertele mariniomose. Venitul curat s'a dat în favorul bisericii gr. cat. locale. Gherla, 29 August 1894. În numele arangierilor V. Șorban.

O nouă minciună patriotică. „Budapesti Hirlap“ scrie că: nici nu s'a ținut încă congresul dela Haaga și „Tribuna“ deja a și scris că: „la adunarea din Haaga s'au descoperit în mod frapant machinațiunile și uneltile Maghiarilor și întreaga lume cultă și vr condamnă“, („a hágyai gyűlésen frapáns módon belepézték a magyarok málnkédőit és úszelmeit s az egyszívűt világot elítélték“). Dacă va găsi „Budapesti Hirlap“ în „Tribuna“ frasa aceasta pe care de astfel o pune între semnele citării — noi sîntem gata a declara solemn că acest ziar de cinste „nici o dată n'a mințit“. Vorbă mare am zis!

Earăși ruble rușesti. Creerii patrioților au inventat earăși câteva mii de ruble rușesti menite pentru înarmarea Românilor. „Ellenzék“ e acel fericit, care a aflat mai întâiu această groznică știre. Rublele ar fi sosit pe numele preotului român Iosif Hătegan. Au fost însă confiscate numai decăt, ear' la casa preotului s'a făcut cercetare

O tâlhărie cumplită. Ziarul „Galații“ publică următoarele amănunte relativ la o crimă săvârșită la Galați în noaptea de 12 spre 13 August, la prăvălia Ovrulei Șulim Leibovici din strada Artei, despărțirea III.: Mai mulți rufăcători sârlind gardul ce încingură partea de din dos a prăvăliei lui Leibovici, au spart păretele prăvăliei și au intrat în interior. Aci hoții deschiseră o ușe, care corșpundea în apartamentele familiei Ovrulei, și au intrat în camera unde dormia Șulim Leibovici și soția sa Ghetla. Scoate bani, judecă, strigă unul dintre hoți, pe când altul ridică coada toporului și lovi pe Ovru în piept. Leibovici apucă coada toporului spre a se feri de lovituri, dar' unul dintre bandiți îi dete o lovitură de cuțit în frunte. Ovreica în timpul acesta voi să ese afară pe furis spre a striga ajutor. Unul dintre hoți o zări și-'i dete o lovitură de cuțit în spate. Ovru se lupta cu ceialalți bandiți, ear' Ovreica trîndu-se puțin să ese în curte și să strige ajutor. Toate acestea se petreceau în întunec. Tâlhării au

Nr. 460-1894.

[1985] 1-3

Concurs.

Pentru postul de învățătoareasă, eventual învățător la școala centrală grănițerească din Jina, comitatul Sibiiului, pe lângă un salariu anual de 300 fl. și anume 200 fl. din fondul școlar central și 100 fl. din fondul bisericii din Jina, apoi cuartir și lemne de foc, prin aceasta cu termenul până la 15 Septembrie st. n. a. c. se scrie concurs.

Reflectanții să-și trimită suplicile instruite cu documentele prescrise de lege la

Comitetul administrativ de fondul și școlile centrale grănițerești din fostul reg. rom. I.

Sibiiu, în 30 August 1894.

Se primește instrucțiune în violină

dela o domnișoară din strada Urezului nr. 16. [1969] 2-3

Se caută Un învățacel

dintr-o casă bună, care a absolvat cel puțin II. clase gimnasiale sau reale pentru

„Institutul Tipografic” în Sibiiu.

Prăvălie de predat în Blaj.

Prăvălia de spețerii și delicată cu trafica de tabac și sare, precum și cu casten (ladă) de postă, vânzare de marce și corespondențe postale, în care se face anual o învîrtire de 20.000 fl., a lui D. Turcu este de predat pe lângă condițiuni favorabile.

Informațiune dă agentura B. Fulep în Blaj.

[1947] 2-2

„FAGETANA”

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Facset (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă 6% interese la an, plătind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectua și prin postă.

Direcțiunea.

[747] 22-

Institutul Tipografic în Sibiiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Fiparus Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărăniul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstem de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Nămeovă, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Estrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldarușa cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Genușotca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peșitor îndărătnic. Novela de Björnstjerne Björnson. (1855). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Soșpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaice. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lamea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nucșiu-Împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-Împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roseni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermească. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Poșacol bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Busalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbișoia. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiadi. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenov. Traducere din limba rusă de Elena Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1894.

Table with multiple columns and rows showing train schedules for routes: Budapesta-Predeal, Budapesta, gara de vest - Rușava - Vercerova, Copsa-mică-Sibiiu-Avrig-Făgăraș, Cucerdea-Oșorheiu-Regh-săs., Ghirg-Turda, Sighișoara-Odorheiu, Simeria (Piski)-Petroșeni-Lupeni, Simeria (Piski)-Hunedoara, Brașov-Zernesoi, Brașov-Chezdi-Oșorheiu, Arad-Timișoara. Includes train numbers, departure times, and station names.

Nota: Oarele însemnate în stînga stațiilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încaușrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.